

Riscos amb relació a l'ús de serradures per vessaments

1. Objectiu

L'objectiu d'aquesta instrucció és prohibir la utilització de serradures en els centres de treball del Departament d'Ensenyament i informar dels riscos que comporta la seva utilització. És per tant necessari intentar substituir de forma progressiva les serradures per altres tipus d'absorbents que no continguin pols de fusta.

2. Àmbit d'aplicació

Tots els centres de treball dependents del Departament d'Ensenyament.

3. Riscos associats a les serradures

La pols de les serradures conté partícules minúscules de fusta produïdes durant el procés i maneig de la fusta, panells contraxapats i/o aglomerats. L'ús de les serradures està desaconsellat, especialment si provenen de fustes dures (roure, noguera, cirerer, alzina, olivera, castanyer, om...), ja que són potencialment cancerígenes segons l'Administració de Salut i Seguretat Ocupacional (OSHA).

Segons l'espai d'informació dedicat a les activitats europees de recerca i desenvolupament de la Unió Europea, CORDIS, l'exposició perllongada de les persones a les serradures comporta riscos importants per a la salut.

La pols de fustes dures s'inclou com un agent mutagen, segons el Reial decret 349/2003, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens o mutàgens durant el treball.

L'exposició perllongada a la pols de serradures comporta altres riscos com dermatitis, efectes al·lèrgics al sistema respiratori, irritació dels ulls, asma, sequedat i obstrucció nasal i mal de cap freqüent.

La fusta també pot contenir contaminants biològics o químics. Els contaminants biològics poden ser floridures i fongs, que sovint creixen sobre l'escorça dels arbres. També és possible que la fusta hagi estat tractada amb substàncies químiques per ajudar-ne a la preservació.

Les serradures també poden cremar fàcilment. La concentració de partícules petites de pols a l'aire pot formar una barreja explosiva en cas d'incendi.

Les serradures dipositades sobre el sòl poden causar relliscades o ensopegades. Per tant, la utilització de serradures com a absorbent de materials és una pràctica que cal desterrar.

4. Acció preventiva

- Pels vessaments, especialment d'hidrocarburs i líquids contaminants, cal substituir les serradures per altres substàncies amb característiques aglutinants inertes, com poden ser absorbents específics o materials amb elevada porositat, com la sepiolita, la vermiculita, la terra de diatomees, etc.
- Pels vessaments d'aigua (que són la gran majoria) cal saber que no només hi ha mètodes químics, també n'hi ha mètodes físics. En aquest cas l'actuació adequada seria la recollida i senyalització del vessament.

5. Actuació en cas de vessament de productes de risc (olis de cotxes, productes químics, etc.)

L'actuació general ha de ser la següent:

1. Aïlleu el vessament del personal i ventileu immediatament la zona.
2. Protegiu-vos la pell. Heu d'utilitzar guants d'un sol ús (goma o nitril). En cas que hi hagi contacte directe amb la pell, renteu-vos amb aigua i sabó.
3. Protegiu el sistema respiratori en cas que hi hagi evaporació de gasos amb mascaretes.
4. Recolliu totes les peces trencades i dipositeu-les sobre un paper; doblegueu-lo i introduïu-lo dins una bossa resistent amb tancament.
5. Recolliu el líquid amb material absorbent.
6. Un cop hàgiu recollit tots els residus podeu netejar de forma habitual les superfícies per on hi ha hagut el vessament.

Si són residus de risc, en cap cas s'han de llençar dels vessaments al desguàs o a les escombraries, perquè poden esdevenir una substància molt tòxica per al medi ambient, especialment per als organismes aquàtics.

6. Normativa i informació de referència

Consulteu el "Procediment operatiu per a la gestió dels residus en els laboratoris" (PO/LA/08/1.3.00), que trobareu a l'apartat Serveis al personal > Prevenció de riscos laborals de la Intranet del Departament d'Ensenyament.

RD 665/1997 de 12 de maig, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens durant la feina, modificat pels RD 1124/2000 de 16 de juny; RD 349/2003, de 21 de març i pel RD 598/2015 de 3 de juliol.

Reial decret 349/2003, sobre la protecció dels treballadors contra els riscos relacionats amb l'exposició a agents cancerígens o mutàgens durant el treball.